

LP.	DZIAŁANIE/PUNKT PLANU	PUNKT DOKUMENTU (typ projektu/nr kryterium/str)	INSTYTUCJA ZGŁASZAJĄCA UWAGĘ	TREŚĆ UWAGI	UZASADNIENIE
1.	2.2: Gospodarka odpadami komunalnymi	Typ I i III (oraz II)	KIG, PZS (ZWE)	<p><u>Uwaga ogólna, podsumowująca:</u></p> <p>Przedstawione kryteria całkowicie pomijają ocenę zadania inwestycyjnego (projektu) w kontekście istniejącego i rozwijanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi na obszarze działania wnioskodawcy.</p> <p>Ocenie poddawane są jedynie moce przerobowe, czy liczba instalacji, a nie efekt realizowanych projektów, szczególnie w zakresie osiągnięcia obligatoryjnych poziomów odzysku i recyklingu oraz zmniejszenie ilości składowanych odpadów komunalnych.</p> <p>Tak sformułowane kryteria mogą naruszać hierarchię sposobów postępowania z odpadami. Mogą faworyzować inwestycje duże, ale niekoniecznie niezbędne i nie prowadzące do osiągnięcia celów usytuowanych wyżej w hierarchii gospodarki odpadami.</p> <p>Za niedopuszczalne należy uznać faworyzowanie dużych instalacji do termicznego przekształcania zmieszanych odpadów kosztem innych instalacji np. mniejszych instancji do wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepła z odpadów.</p>	Poniżej, przy poszczególnych kryteriach.

LP.	DZIAŁANIE/PUNKT PLANU	PUNKT DOKUMENTU (typ projektu/nr kryterium/str)	INSTYTUCJA ZGŁASZAJĄCA UWAGĘ	TREŚĆ UWAGI	UZASADNIENIE
2.	2.2: Gospodarka odpadami komunalnymi	Typ I/14/3 Typ III/14/3	KIG, PZS (ZWE)	Wbrew definicji, to nie jest ocena efektywności energetycznej instalacji ani metody odzysku, a jedynie stwierdzenie czy w ogóle instalacja będzie wytwarzać energię. Przy respektowaniu hierarchii sposobów postępowania z odpadami do spalarni trafią jedynie odpady resztkowe o niskiej kaloryczności, co nie pozwoli na osiągnięcie wysokiej efektywności energetycznej takich instalacji.	<p>Ocena efektywności energetycznej instalacji termicznego przekształcania odpadów, jak i innych instalacji gospodarki odpadami, gdzie energia jest zużywana i/lub wytwarzana, powinna być jednym z najważniejszych kryterium warunkujących zasadność ich budowy i udzielenie wsparcia finansowego z Programu.</p> <p>Stąd kryterium nie może być zredukowane jedynie do odpowiedzi „tak/nie produkuje energię”. Kryterium powinno zawierać wagę punktową, uzależnioną od stopnia efektywności energetycznej instalacji i zastosowanej metody odzysku energii. Podstawy analizy i oceny efektywności energetycznej są zapisane w Dyrektywie 2008/98/WE, BREF dla spalarni odpadów, BREF dla przemysłu przetwarzania odpadów, rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 czerwca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów komunalnych.</p>
3.	2.2: Gospodarka odpadami komunalnymi	Typ I/1/3 Typ III/15/3 (Typ II/2a/2)	KIG, PZS (ZWE)	<p>Ocena musi uwzględniać moc (wydajność nominalną) istniejących instalacji i ich rodzaj, a nie tylko tych, które mają być zrealizowane w ramach projektu, i które zostały zgłoszone do planu inwestycyjnego WPGO.</p> <p>W wyliczeniu wartości muszą być uwzględnione odpady powstałe w wyniku przetwarzania odpadów komunalnych w (innych) instalacjach, jak również obiektywnie zweryfikowane koszty utylizacji pozostałości z procesu spalania (żużle, popioły i pyły).</p>	<p>Według sprawozdań z realizacji WPGO za lata 2011-2013, w roku 2013 wytworzono 9 671 752 Mg odpadów komunalnych. W tym czasie łączna wydajność RIPOK wynosiła 10 433 290 Mg, instalacji zastępczych oraz innych (sortownie, kompostownie) 13 194 817 Mg, zakładów wytwarzających RDF 3 546 791 Mg, cementowni spalających RDF 1 081 361 Mg. W sumie moc istniejących instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, wraz ze spalarnią w Warszawie, wynosiła w 2013 r. 28 313 259 Mg, czyli była blisko trzykrotnie większa od ilości wytwarzanych odpadów komunalnych.</p>

LP.	DZIAŁANIE/PUNKT PLANU	PUNKT DOKUMENTU (typ projektu/nr kryterium/str)	INSTYTUCJA ZGŁASZAJĄCA UWAGĘ	TREŚĆ UWAGI	UZASADNIENIE
				Ocena nie może być oderwana od stanu faktycznego i uwzględniać jedynie zamierzenia inwestycyjne wnioskodawcy.	<p>Dane te nie uwzględniają instalacji uruchomionych po 2013 r. Według dostępnych danych wydajność budowanych i projektowanych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych po roku 2013 r. ulegnie w najbliższym czasie zwiększeniu o 974 000 Mg/r ITPOK oraz bliżej nieokreśloną wydajność MBP. Zatem jeszcze przed realizacją projektów w ramach POIiŚ i RPO 2014-2020 moc instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych osiągnie ponad 30 mln Mg/r.</p> <p>Nadmiar mocy przerobowych dotyczył w 2013 r. wszystkich województw (szczegółowe dane mogą być przekazane w każdej chwili). Już teraz, według sprawozdań z WPGO, RIPOK pracują średnio zaledwie z 49.5% swoich nominalnych mocy przerobowych, co powoduje przynajmniej dwukrotny wzrost kosztów przetwarzania w nich odpadów. Stąd, w ramach kryteriów, niezbędna jest szczegółowa analiza faktycznego zapotrzebowania na nowe instalacje, ich rodzaj i moce przerobowe. Nie należy zakładać, że aktualizowane WPGO i opracowane w ich ramach listy inwestycji priorytetowych będą podchodzić racjonalnie do problemu nadmiaru wydajności instalacji, skoro dotychczas nie miało to miejsca mimo usprawnienia systemu gromadzenia informacji o gospodarce odpadami.</p> <p>Kryterium musi uwzględniać ocenę efektywności odzysku i przygotowania odpadów do recyklingu w istniejących i projektowanych instalacjach. Wraz z kryterium nr 7 i proponowanymi (Lp. 9) pozwoli na ocenę całości tworzonego systemu, a nie tylko zamierzeń</p>

LP.	DZIAŁANIE/PUNKT PLANU	PUNKT DOKUMENTU (typ projektu/nr kryterium/str)	INSTYTUCJA ZGŁASZAJĄCA UWAGĘ	TREŚĆ UWAGI	UZASADNIENIE
					<p>inwestycyjnych.</p> <p>Celem gospodarki odpadami, a zwłaszcza w kontekście przyjętego przez KE pakietu o gospodarce w obiegu zamkniętym, jest maksymalizacja odzysku i recyklingu odpadów, a nie tylko „mielenie kodów” odpadów, co jest domeną krajowego systemu. Samo Ministerstwo Środowiska przyznaje, że efektywność systemu odzysku opartego o zmieszane odpady komunalne jest niewielka – sięga średnio 8%, a maksymalnie 20% przetwarzanych odpadów w instalacjach MBP (<i>m.in. w „Wytyczne dotyczące wymagań dla procesów kompostowania, fermentacji i mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (według stanu prawnego na dzień 15 grudnia 2008 r.)”, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, grudzień 2008 r.)</i>)</p> <p>Według sprawozdań z realizacji WPGO (bez woj. podkarpackiego – brak danych), w 2013 r. na składowiska trafiło 4 818 381 Mg odpadów komunalnych, czyli (ponad) 50% wytworzonych, i więcej jeśli wliczyć odpady (stabilizat) z instalacji MBP.</p> <p>Dotychczas tworzony system, oparty o zmieszane odpady komunalne i instalacje MBP nie daje gwarancji osiągnięcia ustawowo wymaganych poziomów odzysku i recyklingu odpadów, nie wspominając o nowych propozycjach KE, które mogą wejść w życie w chwili uruchamiania instalacji realizowanych ze środków POLIŚ</p>
4.	2.2: Gospodarka odpadami komunalnymi	Typ I/2/3-4 (Typ II/7/4-5)	KIG, PZS (ZWE)	PSZOK nie może być jedynym elementem systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych podlegającym ocenie.	Według dostępnych analiz, krajowe PSZOK mają zaledwie od 0,6% do maksymalnie 6.2% udział w całym systemie zbieranych odpadów komunalnych. Ich głównym przeznaczeniem jest odbiór odpadów

LP.	DZIAŁANIE/PUNKT PLANU	PUNKT DOKUMENTU (typ projektu/nr kryterium/str)	INSTYTUCJA ZGŁASZAJĄCA UWAGĘ	TREŚĆ UWAGI	UZASADNIENIE
				Według zapewnień z posiedzenia KM z lipca, użyto nazwy PSZOK, ale należy to rozumieć jako szeroko pojmowany system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Należałoby to wyraźnie doprecyzować, aby nie doszło do interpretacji zawężającej, która w tym przypadku nie miałaby sensu.	określonych w art. 4. ust. 2 pkt 1a (tekst jednolity) Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a nie zastąpienie selektywnej zbiórki u źródła, bezpośrednio od mieszkańców. Szczególnie dotyczy to sposobu zbiórki i zagospodarowania czterech frakcji i odpadów biodegradowalnych. „Zaspokojenie potrzeb inwestycyjnych w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych” może dotyczyć także tworzenia np: <ul style="list-style-type: none"> ▪ punktów odbioru i napraw produktów oraz wyrobów (także jako rozszerzona funkcja PSZOK); ▪ banków żywności, gromadzących i dystrybuujących żywność o krótkim czasie pozostającym do upływu terminu ich przydatności do spożycia; ▪ punktów odbioru i dystrybucji ubrań nadających się do wykorzystania; ▪ automatów kaucyjnych do przyjmowania opakowań (butelek); ▪ punktów sprzedaży produktów bez opakowań; ▪ giełd odzyskanych i/lub nie zużytych materiałów budowlanych i remontowych zdolnych do wykorzystania.
5.	2.2: Gospodarka odpadami komunalnymi	Typ I/4/4 (Typ III/2b/2)	KIG, PZS (ZWE)	Proponowana punktacja w stosunku do osiągniętych poziomów selektywnej zbiórki jest zawyżona. Ponadto na posiedzeniu KM została przyjęta poprawka rozszerzająca w kierunku „selektywnej zbiórki, przygotowania i faktycznego przekazania do recyklingu lub odzysku”. Proponujemy zmienić punktację na niższą:	Promowane powinny być projekty reprezentujące wysoki poziom selektywnej zbiórki odpadów z ich faktycznym zagospodarowaniem, która jest warunkiem koniecznym osiągnięcia ustawowo określonych poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych i opakowaniowych, zwłaszcza w kontekście planów budowy dużych instalacji termicznego unieszkodliwiania odpadów. Należy jednak zaznaczyć, że selektywna zbiórka nie oznacza, że zostanie osiągnięty wysoki poziom

LP.	DZIAŁANIE/PUNKT PLANU	PUNKT DOKUMENTU (typ projektu/nr kryterium/str)	INSTYTUCJA ZGŁASZAJĄCA UWAGĘ	TREŚĆ UWAGI	UZASADNIENIE
				<p>4 p. – powyżej 50%; 3 p. – powyżej 35% do 50% (włącznie); 2 p. – powyżej 20% do 35% (włącznie); 1 p. – od 15% do 20% (włącznie); 0 p. – poniżej 15%.</p>	<p>recyklingu odpadów. Za przykład mogą służyć dwa województwa. W woj. mazowieckim osiągnięto w 2013 r. blisko 32% poziom selektywnej zbiórki, ale recyklingowi poddano tylko 25% odpadów zebranych selektywnie, a na składowiska trafiło 91% wytworzonych odpadów komunalnych. W woj. lubelskim odsetek masy odpadów podanych recyklingowi z zebranych selektywnie wyniósł 0.001% w 2012 r. W kolejnym roku było już nieco lepiej bo osiągnięto 3.9%. Stąd konieczne jest wprowadzenie dodatkowego kryterium, które będzie poddawać ocenie faktycznie uzyskany poziom recyklingu odpadów komunalnych, czyli mierzyć efekt funkcjonowania systemu, a nie wyłącznie środki (inwestycje) służące do jego osiągnięcia – propozycja poniżej w Lp. 9.</p>
6.	2.2: Gospodarka odpadami komunalnymi	Typ I/8/5-6 (Typ II/5/3)	KIG, PZS (ZWE)	<p>Ocena powinna dotyczyć całości systemu i możliwości osiągnięcia obligatoryjnych poziomów recyklingu, a nie tylko zamierzenia inwestycyjnego.</p>	<p>Waga procentowa powinna dotyczyć zaspokojenia pełnych potrzeb wnioskodawcy w osiągnięciu obligatoryjnych poziomów recyklingu. Stąd musi uwzględniać istniejące i projektowane moce przerobowe recyklingu finansowane także spoza środków Programu.</p>
7.	2.2: Gospodarka odpadami komunalnymi	Typ I/9/6 (Typ II/11/6)	KIG, PZS (ZWE)	<p>Ocena powinna dotyczyć dostępności PSZOK dla określonej liczby mieszkańców, z uwzględnieniem gęstości zaludnienia, a nie liczby PSZOK przypadających na gminę.</p> <p>Ponadto należy uwzględnić konkretne cele do wykonania przez PSZOK-i w postaci mierzalnej np. wolumeny określonych odpadów do pozyskania przez PSZOK-i.</p>	<p>Ocenie powinna podlegać efektywności wdrażanego systemu, a nie tylko inwestycja sama w sobie. Po środki Programu będą zgłaszać się gminy o zróżnicowanej liczbie mieszkańców, gęstości zaludnienia, powierzchni. Optymalna liczba PSZOK powinna być dostosowana do skali gminy i jego dostępności dla określonej liczby mieszkańców oraz średniej odległości jaką mieszkańcy muszą pokonać by dostarczyć odpady do punktu. Grupa ds. Odpadów przy KM POLIŚ powinna przygotować propozycję w tej sprawie, gdyż w dokumentach krajowych brak jest odpowiednich wytycznych. Za</p>

LP.	DZIAŁANIE/PUNKT PLANU	PUNKT DOKUMENTU (typ projektu/nr kryterium/str)	INSTYTUCJA ZGŁASZAJĄCA UWAGĘ	TREŚĆ UWAGI	UZASADNIENIE
					celowe należy uznać pilne opracowanie standardów technicznych i organizacyjnych dla PSZOK-ów w ramach przygotowania do uruchomienia środków pomocowych, aby uniknąć tworzenia tych obiektów bez konieczności ich efektywnego wykorzystania.
8.	2.2: Gospodarka odpadami komunalnymi	Typ I/10/6 (Typ II/7/4-5)	KIG, PZS (ZWE)	Uwaga jak dla kryterium nr 2: PSZOK nie mogą być jedynym elementem selektywnej zbiórki podlegającym ocenie.	Jak wyżej (Lp. 4)
9.	2.2: Gospodarka odpadami komunalnymi	Typ I, (II), III / nowe kryterium	KIG, PZS (ZWE)	<p><u>Wnoskujemy o dodanie nowego kryterium:</u></p> <p><i>Nazwa kryterium: Osiągnięty przez wnioskodawcę poziom recyklingu odpadów komunalnych.</i></p> <p><i>Opis: Osiągnięty poziom recyklingu czterech frakcji odpadów komunalnych (metali, papieru, szkła, tworzyw sztucznych) w roku poprzedzającym złożenie wniosku przez wnioskodawcę.</i></p> <p><i>Zasady oceny kryterium:</i> 4 p. – powyżej 50%; 3 p. – powyżej 35% do 50% (włącznie); 2 p. – powyżej 25% do 35% (włącznie); 1 p. – od 18% do 25% (włącznie); 0 p. – poniżej 18%.</p>	<p>Kryterium to pozwoli na ocenę efektywności systemu tworzonego przez wnioskodawcę i zweryfikowania, czy wypełnia on wymagania ustawowe.</p> <p>Jak przedstawiono w uzasadnieniu do innych kryteriów (np. 1 i 4), posiadanie przez wnioskodawcę określonych mocy przerobowych instalacji oraz osiągnięcia wysokich poziomów selektywnej zbiórki odpadów nie jest jednoznaczne z zagospodarowaniem odzyskanych odpadów w preferowany sposób przez hierarchię postępowania z odpadami.</p>
10.	2.2: Gospodarka odpadami komunalnymi	Typ III/15/3	KIG, PZS (ZWE)	Wnosimy o doprecyzowanie lub zastąpienie tego kryterium innymi, w obu przypadkach posiadającymi średnią ważoną.	Ocen powinna być przejrzysta i jednoznaczna. Z opisu nie wynika na czym ma polegać i jak będzie oceniana (punktacja?) „kompleksowość systemu” – np. czy obejmuje ona osiągnięte efekty (poziom odzysku, recyklingu, masa składowanych odpadów), stosowane sposoby i metod gospodarowania odpadami, rodzaj i

LP.	DZIAŁANIE/PUNKT PLANU	PUNKT DOKUMENTU (typ projektu/nr kryterium/str)	INSTYTUCJA ZGŁASZAJĄCA UWAGĘ	TREŚĆ UWAGI	UZASADNIENIE
					<p>wydajności instalacji, etc.</p> <p>Ocena powinna uwzględniać zaproponowane dodatkowe kryterium, wymienione w Lp. 9 i kryterium <i>Poziom selektywnego zbierania odpadów komunalnych</i> (Lp. 5), przewidzianym dla innych typów projektów.</p> <p>Ocena tego typu powinna dotyczyć także dwóch pozostałych typów projektów: I i II.</p>
11.	2.2: Gospodarka odpadami komunalnymi	Typ III/2/3-4	KIG, PZS (ZWE)	<p>Wnosimy o zmianę kryterium na poniższe:</p> <p><i>Nazwa kryterium: Odsetek odpadów komunalnych poddawanych termicznemu przekształcaniu na terenie planowanym do obsługi (instalacje ponadregionalne) na podstawie umów wstępnych i listów intencyjnych.</i></p> <p><i>Opis: Iloraz nominalnej wydajności instalacji do termicznego przekształcania odpadów oraz całkowitej masy odpadów komunalnych wytworzonych w roku poprzedzającym złożenie wniosku przez wnioskodawcę.</i></p> <p><i>Zasady oceny kryterium:</i> 4 p. – poniżej 10%; 2 p. – od 20% do 10% (włącznie); 0 p. – powyżej 20%.</p>	<p>W obecnej formie, kryterium to może naruszać hierarchię sposobów postępowania z odpadami oraz poprzez preferowanie metody usytuowanej niżej niż te służące odzyskowi i recyklingowi odpadów. Należy wziąć pod uwagę całkowitą ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na obszarze objętych projektem w stosunku do kierowanych do spalarni, gdyż w przeciwnym razie może dojść do absurdalnej sytuacji, gdy najwyższą liczbę punktów będą mogły uzyskać województwa, w których spalaniu zostanie poddanych 50% (łódzkie), ponad 75% (lubelskie, podkarpackie, warmińsko-mazurskie), około i więcej niż 100% odpadów (lubuskie, opolskie, podlaskie, świętokrzyskie) [Pominięto województwa, w których są już budowane spalarnie w ramach POIiŚ 2007-2013].</p> <p>Ocenić powinna być poddana funkcja (rola) jaką ma pełnić ITPOK w całym systemie gospodarki odpadami wnioskodawcy, a nie tylko jej nominalna wydajność.</p> <p>Przypomnieć należy, że w ramach propozycji KE dotyczącej gospodarki w obiegu zamkniętym, ilość odpadów poddawanych spalaniu powinna ulegać</p>

LP.	DZIAŁANIE/PUNKT PLANU	PUNKT DOKUMENTU (typ projektu/nr kryterium/str)	INSTYTUCJA ZGŁASZAJĄCA UWAGĘ	TREŚĆ UWAGI	UZASADNIENIE
					<p>zmniejszeniu i ograniczać się tylko odpadów resztkowych, pozostałych po procesach odzysku i recyklingu (COM(2014) 397 final).</p> <p>Podstawą do obiektywnej oceny danego projektu winien być zweryfikowany bilans odpadów na terenie planowanym funkcjonowania instalacji zarówno w dacie tworzenia projektu, jak również w perspektywie najbliższych 10-ciu lat oraz uprawdopodobnione źródła dostaw odpadów. Wobec spodziewanych zmian w polityce UE związanych m.in. z Circular Economy należy szczególnie ostrożnie podchodzić do kolejnych przewymiarowanych inwestycji w duże spalarnie z wyrwaniem ich z kontekstu całego systemu gospodarki odpadami. Należałoby oczekiwać uzależnienia akceptacji projektu budowy każdej kolejnej spalarni od gwarancji wypełnienia na danym terenie wszystkich celów związanych z recyklingiem i ponownym wykorzystaniem odpadów.</p>
12.	2.2: Gospodarka odpadami komunalnymi	Typ III/ kryterium uzupełniające, przewidziane w innych typach projektów (I i II)	KIG, PZS (ZWE)	<p>Wnoskujemy o uzupełnienie projektów typu III o kryterium przewidzianym dla w projektów typu I i II:</p> <p><i>Poziom selektywnego zbierania odpadów komunalnych, wraz z uwzględnieniem uwagi w Lp. 5.</i></p>	Kryterium to powinny być częścią transparentnej oceny przewidzianej w Typ III/15/3. Oceniany powinien być cały system i usytuowaniem w nim ITPOK.